

Tizedik szabad május elseje! Hogy repül az idő! Tíz év előtt született a kis pirosnyakkendős úttörő, s most együtt menetel a nehézjárású munkással, a régi harcok emberével. Tíz éve még az iskola padjában ült az ifjú mérnök, s a sztahanovista szövődő, akinek arcképét magasra emelve viszik társai. Hány gyermekből, ifjúból nevelte a szabadság hőseit a munkának. Hány földhözragadt zsellér dereka egyenesedett ki s lett a föld urává. Hány és hány új üzem épült, s került fel homlokzatukra az élüzem csillag! S táblák alatt derűs, nyugodt

pillantású emberek menetelnek. Eredményeiről tesznek büszke jelentést s a jobb, a fegyelmezettebb munkát vállalják, a több és jobb kenyeret, a több és jobbminőségű cipőt, a pompás új gépeket, a szép selymeket, szöveteket. Messze száll daluk. Messze hangzik erőteljes kiáltásuk. A munka... A párt... Béke... — hangzik ajkukról. E jelszavak fogják össze egységes, egyakarátú erővé a soktízezer embert, aki elhalad a Sztálin-téren, a dísztribün előtt, hogy üdvözölje a párt és az állam vezetőit. A tíz év előtt ébredt erő lebírhatatlan. Mi békében akarunk élni minden néppel — ezt hirdetik a sokszínű zászlók, ezt a lelkes kiáltások. Üzenet barátoknak, s ellenségnek egyaránt: elszánt akarat, amelyet ügyünk igazsága és a népek ereje juttat diadalra.

Léggömbök szállnak a magasba, lengetik a világ minden dolgozójának reményét, a vörös zászlót és a nemzetek sokszínű zászlaját. S miként a léggömbre tűzött zászlók röppilnek a magasba, úgy emelkedik, növekszik évről évre népünk egysége, növekszenek a békés építőmunka eredményei. A felszabadult derű és a magabiztos nyugalom napja volt a tizedik szabad május elseje.

Az 1381-es számú meghívó tulajdonosa

„1381. B. Tribün”. Ez a szám és a néhány betű egy meghívó jelzése. Mögötte azonban nagyon sok minden, egy ember életének megkapó fejezete, élő történelem húzódik.

Az egyik tribünön a nézők között magas, idősebb férfi állt. Egyszerű ballonkabátot viselt; mellén kitüntetés és három ezüst csillag ékeskedett. Arcát érdekessé tette a fiatalos szem, s ezüst haja, bajusza. Mint a szálfá állt, s arca keményebbnek tűnt a Sztálin-tér gránitkockáinál. A bemutatkozásnál — Svella János vagyok — mondta csak egy pillanatig nézett ránk, azután szeme a felvonulók színes áradatára tapadt.

— Először vagyok május elsején néző. Sohasem gondoltam, hogy ezt valamikor büszkén ejtem majd ki... Igaz, arra sem számítottam, hogy meghívónak a tribünre.

Nézi a felvonulók változatos áradását, de nemcsak őket látja.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: (bódnár)

Cím: 1954. május 3. Budapest

Forrás: Esti Újság

(Hely) 1954. v. 3. (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy: 3778

Hely:

Idő: "1954"

Személy:

Helyszám:

2.—14806/51

IGY ÜNNEPELT Budapest

— A régi májusokra gondolok.

Kardlapsuhintásra, puskaropogásra. Volt benne részem. Amikor most jöttem, látam, hogy a ligeti tó hidját is zászló díszíti. Volt idő, amikor a tóba akartak szorítani bennünket...

Hatvanötéztendős. Kisebbség nagyobb megszakítással, 36 éve dolgozik a Rákosi Művekben. Azzal a nyugodt tekintettel, amellyel most a felvonulásban gyönyörködik, a gyárban évtizedek óta a szikrázó acélfolyamot fürkészi. Öntő. Az első világháború alatt tanulta ki szakmáját. Amikor négy évet letöltött a császári és királyi katonaságnál, s leszerelhetett volna, kitört a háború, s újabb négy évig bent tartották. A haditengerészethez került. Számos ütközetben harcolt az Adriai-tengeren. S nem sokkal azután, amikor végre leszereltek, ismét katonának állt. De most már a maga jószántából. Vöröskatonának. Azután vé-

gigélte, végigszenvedte a Horthy-fasizmus 25 évét. Megismerte a toloncház rémségeit és munkát, kenyeret követelt a pesterzsébeti városháza előtt, saját bőrén tanulta meg, mit jelent a feketelista és lopva, titkos munkásgyűlésekre járt, a Csérii-telepen reménytelenül várta a szemétheget, s már könnyei sem voltak, amikor eltemette a nélkülözésbe belepusztult másodszülött fiát... S most itt áll büszkén, s emlékezően a dísztribünön.

Még egy dolgot szeretnének megtudni Svella bácsitól. Hogyan dolgozik most? De ebben a pillanatban elhallgat. A téren a XXI. kerületi dolgozók léptei koppannak, a Rákosi Művek dolgozói jönnek az élen és azt a zászlót hozzák, mutatják mindenkinek, amelyet az MDP II. kongresszusának tiszteletére indított versenyben nyertek el. Most harsányan, messzehallatszóan a hangszóró is megszólal: „Öntödei dolgozók! Kövessétek Svella János munkaérdemrenddel kitüntetett sztahanovista öntő példáját, aki a kongresszusi ver-

senyben 172 százalékot ért el és április első két dekádjában selejtmentesen dolgozott.“ Svella elvtárs tekintete meglágyul — mint ahogy a szürke ég hirtelen derűre változik. Szemei különösen fénylenek...

(bódnár)

Jönnek a csepeli kohászok.

B. Vargáné lengeti a kendőt

Vége felé közeledik a felvonulás... A harmadik oszlopban sokszoknyás parasztasszonyok lépegetnek: a rákospaltai Béke termelőcsoport tagjai. B. Varga Andrásné csodálkozva tekintget körül. Nem tud betelni a sok színnel, a szép élményekkel. Először vesz részt május elsejei felvonuláson. Valahogy úgy gondolta eddig, hogy május elseje csak a munkásoké... De annyira hívta Csizmadiáné, meg Uhrikné, hogy nem tudott volna otthonmaradni. Ok ketten eddig minden szabad május elsején kivonultak. S most — akár egy gyermeknek — magyarázgatnak, felelgetnek B. Vargánénak.

— *Én nagyon várom minden évben ezt a napot* — mondja Csizmadiá Ferencné. — *Ugy érzem, mintha tartoznék ez-*

zel... Sokat köszönhetek én a demokráciának...

— *Hát szép is az élet a mi kis csoportunkban* — erősíti meg Uhrik Jánosné. — *A mi brigádunk az első.* — Sűgva teszi hozzá, hogy ne hallja meg Csizmadiáné, a „rivális” brigád tagja:

— *Most már bizonyos, hogy a mi brigádunk nyeri meg a 2000 forintos jutalmat. Ő még nem tudja... De dolgozunk is... Már bekapáltuk a borsót és csináljuk a paradicsom helyét, hogy mielőbb ültethessük. Ezzel is ünnepejük május elsejét...*

Közben a tribün elé érnek... S B. Vargáné először, Csizmadiáné és Uhrikné tizedszer lengetik a színes kendőket, virágokat...

Éljen a párt!

Wellisch néni piros zászlaja

Fekete kosztümje kissé kopott ugyan, de kifogástalanul vasalt, s az idős asszony fehér hajával, barázdás arcával megnyerő jelenség, amint éppen kutató tekintetével válogat a fal mellé támasztott zászlók között. A Thököly-út 114. szám előtt a Zuglói Kötöttárugyár dolgozói gyülekeznek.

Pókháló-finom ráncai egyszerűen megenyhülnek, mosolyra fut a szája, s boldogan öleli magához a keresett zászlót. Szép piros ez is, mint a többi, a felületes szemlélő csupán annyit láthat, hogy a közepén sárgával szőtt sarló és kalapács díszelg.

SZAKASZTOTT ILYEN VOLT AZ IS

— *Ezt kerestem* — mondja elégedetten — *már a héten elhatároztam, amikor a többi nemzetek zászlóját varrták, hogy én ezt viszem a menetben. Szakasztott ilyen volt az a piros zászló is, amelyet 1931 május elsején akartunk vinni a felvonuláson. A szállítómunkásokkal vonultam és elől az egyik ifi kezében ott lengette a szél a vörös zászlót a sarló és kalapáccsal. Szép, zárt rendben mentünk a Szent László-úton, s amint kikanyarodtunk a Hungária-útra, egyszercsak rend-*

őrök ugrottak elénk. Útni kezdték a fiúkat, de legjobban a zászlóvivőt.

S miközben szorítja a keresett zászlót, szeme kissé elfátyolosodik.

— *A ránk tört rendőrök ketőt lelötték közülünk és este már elvittek valamennyiünket a rendőrségre. Egy hónapig üttök-verték azért, hogy azt mondjuk: mi kezdtük a verekedést. De hiába volt minden kínzás, nem engedtünk az igazunkból.*

LENGETI A ZÁSzlÓT A SZEL

A menet lassan rendeződik, az első sorban elindulnak a legkiválóbbak: Fehérvári Józsefné sztahanovista, Mészáros Ferencné, a „szakma legjobbjá”, Sipos Jánosné, a kétszeres sztahanovista, Juhos Ferencné, Fontányi Miklósné, Dési Andorné és a többiek. Kiváló munkájukkal ők is hozzájárultak, hogy gyárunk elérte az élüzem-címet, s most mint diadalmi zászlót magasra emelik a hirádat: „A Zuglói Kötöttárugyár élüzem, első negyedéves megtakarítása önköltségben 349 ezer forint”.

Wellisch néni piros zászlaját ott lengeti a tavaszi szél e nagyszerű híradás fölött.